

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **J. L.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2014, čj. KUOK 93352/2014, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 31. 12. 2015, čj. 72 A 3/2015 – 30,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 31. 12. 2015, čj. 72 A 3/2015 – 30, **se zrušuje**.

II. Žaloba **se odmítá**.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek ve výši 3000 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, Mgr. Jaroslava Topola.

Odůvodnění:

I.

1. Městský úřad Mohelnice rozhodnutím ze dne 30. 7. 2014, čj. MUMO-OD/19733/14, uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Žalobce se měl dopustit

přestupku tím, že nerespektoval dopravní značku „C3 – Přikázaný směr jízdy zde vpravo“ a odbočil vlevo. Městský úřad uložil žalobci za přestupek pokutu ve výši 2000 Kč.

2. Žalovaný zamítl odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 14. 10. 2014, čj. KUOK 93352/2014.

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, který zamítl žalobu rozsudkem ze dne 31. 12. 2015, čj. 72 A 3/2015 – 30. Rozsudek krajského soudu je, stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí správních soudů, dostupný na www.nssoud.cz a soud na ně pro stručnost zcela odkazuje.

III.

4. Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

5. Stěžovatel zpochybnil závěr krajského soudu, že žalovaný neměl povinnost doručovat písemnosti na elektronickou adresu stěžovatelova zmocněnce, pokud dřívější pokus o doručení na tuto adresu, který učinil městský úřad, nebyl úspěšný. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne závěr, že není-li pokus o doručení písemnosti na elektronickou adresu úspěšný, správní orgán dále doručuje, jakoby adresát nepožádal o doručování na elektronickou adresu. To ale platí jen ve vztahu k tomu správnímu orgánu, který se pokusil o doručení na elektronickou adresu. Neúspěšné doručení městským úřadem proto nemohlo ospravedlnit, že na elektronickou adresu nedoručoval žalovaný.

6. Žalobce nepotvrdil přijetí e-mailů zaslaných městským úřadem, protože mu nebyly doručeny. To mohlo být způsobeno nastavením odesílacího serveru, čemuž odpovídá i ve spisu obsažené hlášení e-mailového klienta městského úřadu „*mail relayed*“, což v překladu znamená, že e-mail je stále odesílán, nikoliv že byl doručen. Žalovaný je ale odlišným správním orgánem, který využívá jiný server, proto se měl také pokusit o doručení na požadovanou elektronickou adresu. Tvrzení stěžovatele, že neúspěšná elektronická komunikace s městským úřadem byla pravděpodobně způsobena chybou při přenosu zpráv, podporují listiny prokazující, že zmocněnec stěžovatele pro správní řízení z uvedené elektronické adresy s jinými správními orgány komunikoval. Krajský soud pochybil, pokud tyto listiny, které stěžovatel přiložil k žalobě, bez odůvodnění neprovedl k důkazu. Z listin je patrné, že doručování na udanou elektronickou adresu může přispět k urychlení řízení.

7. Rozhodne-li se správní orgán nedoručovat další písemnosti na elektronickou adresu účastníka řízení z důvodu neúspěšného pokusu o takové doručení, musí jej o tom vyrozumět. V opačném případě účastník řízení legitimně očekává, že mu písemnosti nadále budou doručovány elektronicky. Žalovaný ale stěžovatele nijak neinformoval, že na jím udanou elektronickou adresu nebude doručovat.

8. Krajský soud proto pochybil, považoval-li rozhodnutí žalovaného za doručené dnem 27. 10. 2014, kdy v souladu s § 24 odst. 1 správního řádu nastala fikce doručení

rozhodnutí odeslaného na adresu trvalého pobytu zmocněnce stěžovatele, pokud se žalovaný nepokusil nejprve doručit na udanou elektronickou adresu. Měl-li ale krajský soud rozhodnutí stěžovatele skutečně za doručené dnem 27. 10. 2014, měl žalobu podanou dne 24. 3. 2015 odmítnout jako opožděnou a rozhodnout o vrácení soudního poplatku žalobci.

IV.

9. Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

10. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

11. Kasační stížnost není důvodná.

12. Jediná námitka stěžovatele spočívala v tom, že žalovaný nemohl postupovat podle § 19 odst. 8 *in fine* správního řádu, tedy doručovat rozhodnutí jako by adresát nepožádal o doručení na elektronickou adresu, protože adresát nepotvrdil převzetí písemnosti, kterou mu na tuto elektronickou adresu dříve v řízení zaslal správní orgán prvního stupně. Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací praxi tuto otázku již dříve jednoznačně vyřešil.

13. Podle § 19 odst. 3 správního řádu „[n]*evylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení*“. Podmínky doručování na elektronickou adresu účastníka řízení pak upřesňuje § 19 odst. 8 správního řádu, který stanoví, že „[v] *případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná, doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.*“

14. Nejvyšší správní soud vyložil výše citovaná ustanovení správního řádu a jejich vzájemný vztah mj. v rozsudku ze dne 30. 3. 3016, čj. 10 As 5/2016 – 36: „*Pokud účastník požádá o doručování písemností na jím zvolenou elektronickou adresu, správní orgán žádost posoudí podle § 19 odst. 3 správního řádu, tj. posoudí, zda žádaný způsob doručování přispěje k urychlení řízení nebo zda jsou zde jiné opodstatňující důvody. Dospěje-li správní orgán k závěru, že doručování na elektronickou adresu k urychlení řízení nepřispěje (a neshledá ani žádné jiné důvody opodstatňující takovéto doručování, resp. účastník řízení ani žádné takové důvody netvrdí), je oprávněn účastníkovi na požadovanou elektronickou adresu písemnosti nezasílat (a doručovat, jako by účastník o doručování na elektronickou adresu vůbec nepožádal). Správní orgán tak však nemůže učinit bez dalšího, ale je povinen účastníkovi sdělit, že mu na jím požadovanou elektronickou adresu doručovat nebude, včetně důvodů tohoto postupu.* (...) *Odlišná situace nastane, pokud správní orgán nevyužije výše uvedený postup a bude účastníkovi*

na jím uvedenou adresu doručovat. Na základě § 19 odst. 8 správního řádu bude písemnost doručena, pokud adresát převzetí této písemnosti potvrdí zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát doručení takové písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání elektronické zprávy, správní orgán písemnost doručí tak, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal. Proto je § 19 odst. 8 nutno vykládat tak, že správní orgán je povinen zaslat na požadovanou elektronickou adresu pouze první písemnost v řízení zasílanou adresátovi, resp. první písemnost zasílanou adresátovi od okamžiku, kdy požádal o tento způsob doručování. Pokud účastník převzetí této písemnosti nepotvrdí, je správní orgán oprávněn další písemnosti zasílat rovnou tak, jako by adresát o doručování na elektronickou adresu vůbec nepožádal. Z výše uvedeného vyplývá, že správní orgán není povinen opětovně se pokoušet o doručení na elektronickou adresu adresáta.“ Závěr, že pokud účastník řízení nepotvrdí převzetí písemnosti zaslané na elektronickou adresu, správní orgán není povinen doručovat tímto způsobem další písemnosti v daném řízení, vyplývá i z rozsudku kasačního soudu ze dne 13. 8. 2015, čj. 9 As 60/2015 – 39 (viz odst. 37 rozsudku).

15. Povinností odvolacího správního orgánu doručovat na elektronickou adresu účastníka řízení, který v řízení před správním orgánem prvního stupně nepotvrdil převzetí písemnosti zaslané na tuto adresu, se kasační soud zabýval v rozsudku ze dne 21. 10. 2015, čj. 9 As 149/2015 – 32: „*Vzhledem k tomu, že zmocněnec stěžovatele nepotvrdil převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, doručoval správní orgán prvního stupně tuto písemnost, jako by zmocněnec o doručení na elektronickou adresu nepožádal.* (...) *Žalovaný s ohledem na předcházející průběh řízení před správním orgánem prvního stupně správně vyhodnotil, že nemusí doručovat na elektronickou adresu zástupce stěžovatele, pokud bylo zjištěno, že ten převzetí písemností v přecházejícím řízení nikdy nepotvrdil.*“ Shodně soud rozhodl i v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 118/2015 – 47 (*„magistrát postupoval správně, pokud v návaznosti na žádost zmocněnkyně stěžovatelky nejprve doručoval na její elektronickou adresu a po nepotvrzení převzetí takto doručované písemnosti nadále doručoval, jako by zmocněnkyně nepožádala o doručování na elektronickou adresu. Nepochybil ani žalovaný, který v nastoleném způsobu doručování pokračoval.*“) a obdobný závěr, tedy že ani odvolací správní orgán není povinen doručovat na elektronickou adresu účastníka řízení, který v řízení před správním orgánem prvního stupně nepotvrdil převzetí písemnosti zaslané na tuto adresu, vyplývá i z rozsudků ze dne 19. 6. 2015, čj. 2 As 202/2014 – 50, a ze dne 3. 3. 2016, čj. 7 As 276/2015 – 38.

16. V posuzované věci zmocněnec stěžovatele pro správní řízení, K. S., požádal o doručování na elektronickou adresu X v plné moci, kterou zaslal městskému úřadu spolu s žádostí o doplnění údajů k zahájenému správnímu řízení dne 18. 4. 2014. Téhož dne městský úřad informoval zmocněnce stěžovatele e-mailem odeslaným na uvedenou elektronickou adresu o odročení ústního jednání, na což zmocněnec reagoval e-mailem (odeslaným z adresy X), ve kterém mimo jiné požádal o doručování na elektronickou adresu X. Dne 23. 4. 2014 městský úřad odeslal zmocněnci stěžovatele vyrozumění o konání ústního jednání o přestupku, a to na obě udané elektronické adresy. K oběma odeslaným e-mailům byla následně městskému úřadu doručena automaticky vygenerovaná zpráva e-mailového serveru informující odesílatele, že zpráva byla úspěšně odeslána, ale přijímající server nepodporuje funkci potvrzení skutečného doručení („*Your message was*

successfully relayed to (..) *Unfortunately, the remote mail system does not support confirmation of actual delivery.*“). Adresát nepotvrdil převzetí vyrozumění o konání ústního jednání, městský úřad proto doručoval tuto písemnost na adresu trvalého pobytu zástupce stěžovatele (podle doručenky byla zásilka připravena k vyzvednutí dne 29. 4. 2014, adresát si ji ale v úložní době nevyzvedl, proto mu byla dne 12. 5. 2014 vložena do schránky).

17. Dne 14. 5. 2014 (na tento den bylo nařízeno ústní jednání o přestupku) zástupce stěžovatele zaslal městskému úřadu vyjádření ve věci, k ústnímu jednání se ale on ani stěžovatel nedostavili (podle protokolu o projednání přestupku ze dne 14. 5. 2014, čj. MUMO-OD/122190/14). Poté městský úřad zaslal zmocněnci stěžovatele výzvu k seznámení s podklady rozhodnutí (čj. MUMO-OD/14888/14), a to nejdříve na elektronickou adresu X (adresát převzetí nepotvrdil, odesílatel znovu obdržel automaticky vygenerovanou zprávu popsanou v předchozím odstavci) a následně poštou na adresu jeho trvalého pobytu (zásilka opět nevyzvednuta ani v úložní době, dne 24. 6. 2014 vložena do schránky). I rozhodnutí ze dne 30. 7. 2014, čj. MUMO-OD/19733/14, městský úřad zaslal na elektronickou adresu X (se stejným výsledkem jako v případě výzvy k seznámení s podklady rozhodnutí) a po nepotvrzení převzetí jej odeslal poštou na adresu trvalého pobytu zástupce stěžovatele (zásilka nevyzvednuta ani v úložní době, dne 19. 8. 2014 vložena do schránky). Dne 24. 8. 2014 stěžovatel podal prostřednictvím svého zástupce blanketní odvolání proti rozhodnutí městského úřadu. Usnesením ze dne 27. 8. 2014, čj. MUMO-OD/22101/14, městský úřad stanovil stěžovateli lhůtu deset dní pro doplnění odvolání. Usnesení zaslal elektronicky na adresu X a kopii na adresu X, se stejným výsledkem jako v případě ostatních písemností. Usnesení zaslal i poštou na adresu trvalého pobytu stěžovatelova zástupce (zásilka nevyzvednuta, dne 17. 9. 2014 vložena do schránky). Stěžovatel nedoplnil odvolání ve stanovené lhůtě ani po jejím uplynutí.

18. Dne 14. 10. 2014 žalovaný vydal rozhodnutí čj. KUOK 93352/2014, kterým zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí městského úřadu. Rozhodnutí zaslal poštou na adresu trvalého pobytu zástupce stěžovatele (zásilka připravena k vyzvednutí dne 16. 10. 2014, adresátem nevyzvednuta, dne 29. 10. 2014 vložena do schránky). V odůvodnění rozhodnutí se žalovaný vyjádřil i k tomu, proč stěžovateli (jeho zástupci) nedoručoval na elektronickou adresu: „*Na základě výše uvedených skutečností, kdy zmocněnec v probíhajícím správním řízení ani v jednom případě nepotvrdil zasílané zásilky na jednu nebo druhou e-mailovou adresu, jak má na mysli ust. § 19 odst. 8) správního řádu a správní orgán vždy musel dané skutečnosti doručovat cestou pošty, kdy ani v těchto případech zmocněnec nepřebíral zásilky od prvostupňového orgánu a byly doručeny vždy v souladu s ust. § 24 odst. 1) správního řádu, odvolací správní orgán nebude doručovat vydané rozhodnutí ve věci na e-mailové adresy a rozhodnutí zašle zmocněnci jen do místa trvalého bydliště.*“

19. V souladu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz odst. 14 - 15 výše) je třeba vykládat § 19 odst. 8 *in fine* správního řádu tak, že pokud adresát byť jen jednou nepotvrdí převzetí písemnosti zaslané na požadovanou elektronickou adresu nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná, správní orgán a následně i odvolací správní orgán může doručovat všechny další písemnosti v daném řízení, jako by adresát nepožádal o doručování na elektronickou adresu. Tato podmínka byla v posuzované věci naplněna. Městský úřad doručoval na

elektronickou adresu zástupce stěžovatele ne jednou, ale dokonce čtyřikrát, aniž by adresát potvrdil převzetí písemnosti způsobem předvídaným § 19 odst. 8 správního řádu. Žalovaný proto nepochybil, doručoval-li rozhodnutí čj. KUOK 93352/2014, jako by zástupce stěžovatele nepožádal o doručování na elektronickou adresu. Krajský soud správně uzavřel, že žalované rozhodnutí bylo v souladu s § 24 odst. 1 správního řádu doručeno dne 27. 10. 2014 (adresát si nevyzvedl zásilku připravenou k vyzvednutí dne 16. 10. 2014, desátý den lhůty podle § 24 odst. 1 správního řádu připadl na neděli, rozhodnutí se proto považuje za doručené dnem 27. 10. 2014).

20. Namítl-li stěžovatel, že krajský soud neprovedl důkaz listinami, které měly osvědčovat, že K. S. z předmětných elektronických adres komunikuje s jinými správními úřady, je třeba poukázat na to, že stěžovatel v této souvislosti v žalobě pouze uvedl, že „[v] *případě, že by žalovaný písemnost na elektronickou adresu zmocněnce vypravil,* (...) *zmocněnec by jeho doručení potvrdil, neboť tak zpravidla činí*“. Toto tvrzení se zcela míjelo s podstatou posuzované věci. Důležité bylo, zda zmocněnec daným způsobem komunikoval v této konkrétní věci. Krajský soud ověřil ve správním spisu, že městský úřad se řádně pokusil doručovat na elektronickou adresu zmocněnce stěžovatele, který ale převzetí písemností nepotvrdil. Proto žalovaný neměl povinnost doručovat na elektronickou adresu stěžovatelova zmocněnce.

21. Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uzavřel, že žalovaný nepochybil při doručování rozhodnutí čj. KUOK 93352/2014, které tak bylo v souladu s § 24 odst. 1 správního řádu doručeno dne 27. 10. 2014. Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu činí podle § 72 odst. 1 s. ř. s. dva měsíce od doručení jeho písemného vyhotovení. Podal-li stěžovatel žalobu dne 24. 3. 2015, jednalo se o opožděný návrh, který měl krajský soud odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V tomto ohledu tedy kasační soud dal za pravdu stěžovateli.

22. Nejvyšší správní soud proto zrušil rozsudek krajského soudu (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), věc mu však nevrátil k dalšímu řízení a sám rozhodl o odmítnutí pozdě podané žaloby podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

23. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 za použití § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

24. Nejvyšší správní soud rovněž rozhodl o vrácení soudního poplatku za podanou žalobu podle § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle které soud vrátí z účtu zaplacený soudní poplatek, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. května 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu